

ભાત ભાત કે લોગ

જીવલંત નાયક

feedback@bombaysamachar.com

વસતિ ગીયતાનો અજગાર આ મહાનગરોને ભરડામાં લઈ કચડી રહ્યો છે!

આજો આ લેખ સમાપ્ત છે વિશ્વની ૬૮% વસતિને, જે હસ ૨૦૫૦ સુધીમાં 'નરકવાસી' થઈ જાણી છે!

આદિમાનવ વધુ સુખી હતો કે આજોને અખંન આડમી? કહેવા ખાતર કહી દઈએ, કે ખરા જલદી તો આદિમાનવને જ હતા. જયરે જે મન થાય એ કરવાનું નોકરી-ધંધા કે અર્થોપાર્શનથી માર્ગીને પ્રદૂષણ જેવા પ્રસ્તોત્રની મગજમારી જ નહીં. બાત તો સરી છે, પણ તમારાંથી કેટલા લોકો સવારે ફલશ ટોછલેણો ચુંગ કરવાને બદલે મેદાં જવા તૈયાર થશે?

તમારા ટીનાંજ બાળબચ્ચાઓને નવેબરના છેલ્લાં અચવાદિયાં ચ્યાન્સિયાં ય અસી વગર ઊંઘવાનું ફાવતું નથી શું આ બધા પદ્ધતોની ગુફામાં રહેવા તૈયાર થશે? અને સ્વાગી, જામેટોથી માર્ગી ફલાણી-ટીકાણી ગળીઓના મળતા ચટપટાદાર કૂદ છોડીને કંદમૂળ તમારા કોડાને માકડ આવશે?

ઐર, આ લિસ્ટ બહુ લાંબું છે, જંગલ-ગુફા છોડો, મોટામાણના મુંબઈગરા ગામડામાં રહેવા ય તૈયાર નહિ થાય. એઠી નાની ખોલીઓમાં રહીને સંખર્ય કરતા રહેશે, પણ ગમ જઈને બેની કરવાનું પસંદ નહિ કરે. દરેક પાસે પોતીની કારડા છે, પણ મ્રદુની પોતીની નહિ, વૈશ્વિક છે. આ મ્રદુની અથવા સમસ્યા એટલે શહેરોકરણ-અભિનાનીઝેન.

સમાજના સમજ એવી છે કે ગ્રામ્ય વિસ્તારો કરાંથાં શેરેરી વિસ્તારો વધુ વિસ્તિત ગણાય, પણ આધીને નવાજાં લગ્નાં કે આવનારાં થોડા વર્ષમાં આ વ્યાખ્યા ધરમ્ભૂથી બદલાઈ જવાની છે, કેમે માસસાંત દુનિયાભરમાં શહેરોને અર્થોપાર્શનના કેન્દ્ર ભાનાવ્યાના ચક્કામાં 'બિંગ સાર્ટર ટરનિન' બનાવી રહી છે, જ્યાંની ગીયોગીય વસતિમાં ડાંજરો- લાંબો લોકો ઉંડડાની જેમ રહેતા હુશે!

વિશ્વના સૌથી વધુ વસતિ ધરાતાં શહેરોમાં ભારતના દિલહી (અશરે સવા તાજ કરોડ) અને મુંબઈનો (અશરે સવા બે કરોડ) સમાવેશ થાય છે. એમાં મુંબઈ તો પાછું સૌથી ગીય વસતિમાં વધુનું શહેરોની ચાદીમાં પણ સામેલ છે!

ધ્યાન રહે, એઠી વાત કદમ્બાં મોટા હોય એવા શહેરોની નથી, બલકે જ્યાંની વસતિ વધુ ગીય હોય એટલે કે નાના અમથા વિસ્તારમાં વધુનું વધુ લોકું ગીયોગીય પરિસ્થિતિમાં રહેતા હોય એનો છે. વિસ્તાર કરતાં વસતિ વધી જાય એટલે

દેંડ ૨૦૧૮માં પ્રાગત થયેલો 'યુનાઇટેડ નેશન્સ'નો અણેવાલ કહે છે કે હસ ૨૦૫૦ સુધીમાં વિશ્વની ૬૮ ટકા વસતિ શહેરોમાં રહેતી હુશે!

ગ્રામ્ય વિસ્તારો અને નાના કેન્દ્રો તરફથી શહેરો તરફ થતી

કરીને થોડું હરખાઈ લેના.

લાંબા યુક્તી લીને ખુબાર થઈ યુક્તી ઠિકાની પ્રજા પાસે રોજગારી માટે સ્વામાવિકપણે બહુ વિકલ્પો નથી. એટલે રાજધાની બગાદાં ઉપર વસતિનો બહુ ભાર છે. છેલ્લાં થોડાં વર્ષમાં એઈ એઠીલ પ્રોક્રશન, સ્ટીલ મેન્યુફેક્ચરિંગ સહિતની ઇન્ડસ્ટ્રીઝ કાર્યરત થઈ છે એટલે પ્રજા પાસે બગાદાં જવા સિવાય છૂટકો નથી! વિશ્વના પ્રાચીન શહેરોમાંના એક ગણાના પામતા બગાદાના દર ચોરસ માર્ટલ દીક્રી ૮૫, ૧૪૦ લોકો વસવાટ કરી રહ્યા છે. લગ્બાળ મુંબઈ જાંટી જ વસતિ ધરાતીની પડોણી બંધાવાશની ટાકાઓના વસતિ શીતળ ૭૫, ૨૮૦/ચોરસ માર્ટલ છે.

આ તો થાણોની શહેરોની વાત છે, પાકી ટોક્યો, યાંગાઈ, સાંગો પાઉલો, મેઝિસ્કો સિટી, ડેરો જેવા વિશ્વના - ખાસ કરીને એશિયાના દાઢેક મોટા શહેરેને વસતિ ગીયતાની સમસ્યા અજગરની જેમ ભરશે લાંબી રહી છે.

બીજી તરફ, જાપાનના નાગાસાકી અને દક્ષિણ કોરિયાના બુસનાં શહેરોની વસતિ ઇસ ૨૦૦૦ બાદ થઈ રહી છે. પૂર્વી યુરોપમાં પોલેન્ડ, રોમાનિયા જેવા દેશોના શહેરોમાં પણ છેલ્લાં બે-એઠી શકો દરમયિના વસતિમાં ઘટાડો નોંધાયો છે, પણ મૂળ તકીફ એશિયાના વસતિ શહેરોને થયાની છે.

'યુનાઇટેડ નેશન્સ'ના વિશ્વના વધુ વિસ્તારો વધુ વિસ્તિત ગણાય, પણ આધીને નવાજાં લગ્નાં થોડા વધુમાંથી બદલાઈ જવાની છે, કેમે માસસાંત દુનિયાભરમાં શહેરોને અર્થોપાર્શનના કેન્દ્ર ભાનાવ્યાના ચક્કામાં 'બિંગ સાર્ટર ટરનિન' બનાવી રહી છે, જ્યાંની ગીયોગીય વસતિમાં ડાંજરો- લાંબો લોકો ઉંડડાની જેમ રહેતા હુશે!

સમાજના સમજ એવી છે કે ગ્રામ્ય વિસ્તારો વધુ વિસ્તિત ગણાય, પણ આધીને નવાજાં લગ્નાં થોડા વધુમાંથી બદલાઈ જાય છે, કેમે માસસાંત દુનિયાભરમાં શહેરોને અર્થોપાર્શનના કેન્દ્ર ભાનાવ્યાના ચક્કામાં 'બિંગ સાર્ટર ટરનિન' બનાવી રહી છે, જ્યાંની ગીયોગીય વસતિમાં ડાંજરો- લાંબો લોકો ઉંડડાની જેમ રહેતા હુશે!

બીજી તરફ, જાપાનના નાગાસાકી અને દક્ષિણ કોરિયાના બુસનાં શહેરોની વસતિ ઇસ ૨૦૦૦ બાદ થઈ રહી છે. પૂર્વી યુરોપમાં પોલેન્ડ, રોમાનિયા જેવા દેશોના શહેરોમાં પણ છેલ્લાં બે-એઠી શકો દરમયિના વસતિમાં ઘટાડો નોંધાયો છે, પણ મૂળ તકીફ એશિયાના વસતિ શહેરોને થયાની છે.

બીજી તરફ, જાપાનના નાગાસાકી અને દક્ષિણ કોરિયાના બુસનાં શહેરોની વસતિ ઇસ ૨૦૦૦ બાદ થઈ રહી છે. પૂર્વી યુરોપમાં પોલેન્ડ, રોમાનિયા જેવા દેશોના શહેરોમાં પણ છેલ્લાં બે-એઠી શકો દરમયિના વસતિમાં ઘટાડો નોંધાયો છે, પણ મૂળ તકીફ એશિયાના વસતિ શહેરોને થયાની છે.

બીજી તરફ, જાપાનના નાગાસાકી અને દક્ષિણ કોરિયાના બુસનાં શહેરોની વસતિ ઇસ ૨૦૦૦ બાદ થઈ રહી છે. પૂર્વી યુરોપમાં પોલેન્ડ, રોમાનિયા જેવા દેશોના શહેરોમાં પણ છેલ્લાં બે-એઠી શકો દરમયિના વસતિમાં ઘટાડો નોંધાયો છે, પણ મૂળ તકીફ એશિયાના વસતિ શહેરોને થયાની છે.

બીજી તરફ, જાપાનના નાગાસાકી અને દક્ષિણ કોરિયાના બુસનાં શહેરોની વસતિ ઇસ ૨૦૦૦ બાદ થઈ રહી છે. પૂર્વી યુરોપમાં પોલેન્ડ, રોમાનિયા જેવા દેશોના શહેરોમાં પણ છેલ્લાં બે-એઠી શકો દરમયિના વસતિમાં ઘટાડો નોંધાયો છે, પણ મૂળ તકીફ એશિયાના વસતિ શહેરોને થયાની છે.

બીજી તરફ, જાપાનના નાગાસાકી અને દક્ષિણ કોરિયાના બુસનાં શહેરોની વસતિ ઇસ ૨૦૦૦ બાદ થઈ રહી છે. પૂર્વી યુરોપમાં પોલેન્ડ, રોમાનિ